

VISWIJZERBEDENKSTER CHRISTIEN ABSIL TROTS OP OMKEER IN DE VISSERIJSECTOR

‘Duurzaam oogsten uit de zee is mogelijk’

■ INTERVIEW

Door Maartje Kouwen

Het stoplichtsysteem van de VISwijzer blijkt een effectief middel om de visserij te verduurzamen. Bedenkster Christien Absil won onlangs een prijs voor haar inspanningen voor de Noordzee.

‘Ik wist eerlijk gezegd niet eens dat de prijs bestond’, zegt Christien Absil van Stichting De Noordzee lachend over het winnen van de Edgar Doncker Prijs 2010 voor natuurbehoud. Absil mocht op 16 maart samen met collega Esther Luiten de prijs in ontvangst nemen, voor hun bijdrage aan de bescherming van de natuur in de Noordzee. ‘We waren erg verrast, maar ook bijzonder vereerd.’ De marien biologe bedacht in 2004 de VISwijzer, waarmee de consument op eenvoudige wijze kan kiezen voor duurzame vis aan de hand van het rood, oranje en groene stoplichtsysteem. ‘Ik wilde simpelweg laten zien welke vis duurzaam is. Voor vlees, groenten en eieren waren er allerlei keurmerken en wijzers, maar voor vis was er niets. Met de VISwijzer willen we enerzijds bereiken dat de roodgemerkte vis niet meer gekocht wordt, maar we willen ook een markt creëren voor duurzame vis. We zijn niet tegen visserij, maar vinden wel dat het op een duurzame manier moet gebeuren. Een visser moet gewoon zijn boterham kunnen verdienen.’ Die visie ontving behalve veel lof ook veel kritiek. Greenpeace, Sea Shepherd en de Partij voor de Dieren vinden dat mensen helemaal geen vis meer moeten eten. ‘Maar zo bereik je geen verduurzaming’, stelt Absil. ‘Als iedereen roept dat het niet mag, dan zal een klein deel van de

bewuste consumenten stoppen met vis eten. Voor de rest van de mensen wordt vis dan nog steeds onduurzaam gevangen. Door de VISwijzer worden vissers gedwongen duurzaam te vissen. Het effect is daardoor veel groter.

‘We weten dat mensen nu eenmaal vis eten. En duurzaam oogsten uit de natuur is mogelijk. Veel soorten worden nu al duurzaam gevangen en dat gaat goed, zoals bij haring uit de Noordzee. Het herstelvermogen van

‘Simpelweg tegen een visser zeggen dat hij duurzaam moet vangen werkt niet’

de visbestanden is vaak heel groot. Maar dan moeten consumenten wel een duurzame keus maken, of liever nog: de handel moet die keus al voor de consument maken.’ De VISwijzer beïnvloedt dan ook niet alleen de consument, maar ook de handel en de vissers. ‘Simpelweg tegen een visser zeggen dat hij duurzaam moet vangen werkt niet, maar via de handel werkt dat wel. Meer dan 60 procent van de vis wordt verkocht via de supermarkten; daar hebben we als eerste op ingezet. Er ligt steeds meer duurzame vis in de schappen en vanaf 2011 gaan alle su-

permarkten enkel duurzaam gevangen verse vis aanbieden. Ik vind het geweldig dat ze zo’n sterke ambitie hebben. Samen met het WNF richten wij ons nu ook op de horeca en vis-handelaren.’

Ook Absils contact met vissers is gaandeweg verbeterd. ‘Toen we in 2004 begonnen met de VISwijzer, wilde geen visser met ons praten. Ze

hadden het gevoel dat iedereen hen weg wil hebben uit de zee. Bij Stichting De Noordzee werken ook nog eens veel vrouwen; daar hadden ze geen fiducie in’, lacht Absil. ‘Maar inmiddels heeft een aantal vissers wel door dat we een helpende hand bieden. Het gaat langzaam, maar het is zeker aan het veranderen.’ Die beweging is ook op andere vlak-

ken gaande, merkt Absil. ‘Er heerst steeds meer een *responsible sourcing policy*; mensen willen weten waar een product vandaan komt. Retailers vragen om duurzame vis en kwekers kijken bewuster naar het voer dat ze hun vissen geven. Ik vind het ook heel goed dat culinair journalisten de VISwijzer gebruiken en rekening houden met duurzaamheid bij hun maaltijdkeuze. En steeds vaker geven restaurantgidsen en -tijdschriften aan of er duurzame vis verkrijgbaar is.’

Olievlek

De VISwijzer is duidelijk een succes. Sinds het WNF de VISwijzer opnam in haar oceanencampagne stromen de aanvragen binnen. ‘In het begin keken Spanjaarden ons niet-begrijpend aan: “Duurzaam? Wat is dat?”. Maar inmiddels hebben diverse Europese landen een eigen VISwijzer, en vragen zelfs landen daarbuiten VISwijzers aan, zoals Singapore en Zuid-Afrika. Het breidt zich als een olievlek uit. Als stichting richten we ons in principe op de Noordzee, maar de VISwijzer heeft wereldwijd effect. Ik ben er trots op dat we de visserijsector hebben aangezet tot duurzaam vissen.’

Met het prijzengeld van 150.000 euro wil Absil duurzame vis uit de Noordzee nog meer onder de aandacht brengen. ‘Er zijn veel soorten die ondergewaardeerd zijn. We gaan informatieprojecten opzetten met cateraars en detailhandel, zodat medewerkers weten waar de vis vandaan komt en klanten daarover kunnen vertellen. We willen mensen nog bekender maken met duurzame vis in het algemeen, en vis uit onze eigen Noordzee in het bijzonder. En daarmee stimuleren we ook onze vissers om nog duurzamer te worden.’

Christien Absil, hier op de markt: ‘Mensen willen nu eenmaal vis eten. Vis verbieden levert geen verduurzaming op. Nu worden vissers gedwongen duurzaam te vangen.’

Gert van Maanen
Hoofdredacteur Bionieuws

Geen Leen

Collega's houden elkaar graag een beetje uit de wind. Een ongeschreven regel die zeker ook opgaat voor hoofdredacteurs. Graag neem ik het dan ook op voor mijn gewaardeerde collega Gerda Verburg, de bekende hoofdredacteur van ons zusterblad *Gerda*. Een blad met een fiks hoger budget dan *Bionieuws*, ook al verscheen het maar eenmalig als bijlage van vrouwenbladen.

Het blad, een jubileumuitgave voor het 75-jarige bestaan van het ministerie van LNV, was bedoeld als een ‘ode aan het groen in ons land’, zo schreef collega Verburg scherp in haar *editorial*. ‘En daar mogen wij best eens wat voor over hebben’, vervolgt zij kritisch. Verburg was daarvoor zelf bijvoorbeeld bereid op een regenachtige zaterdagmorgen zich ‘voor één keer stevig onder handen te laten nemen door een visagist’ en in een ijskoude stal in zomerjurk te poseren. Ik garandeer, zoveel opofferingsgezindheid heb ik nimmer voor *Bionieuws* betoond en – ter geruststelling – zal ik ook in de toekomst nimmer betonen.

Het is daarom ook zo wrang dat collega Verburg, in haar nevenfunctie van (demonstratie-)minister van LNV, zo hard werd aangevallen in de Tweede Kamer. Zij zou uitgewees zijn op *imagebuilding* en persoonsverheerlijking. Je hoeft de *Gerda* er maar even op na te slaan om te concluderen dat dit geenszins het geval is. Ik kan me althans niet voorstellen dat het portret met de ‘minister van Leven, Nuchterheid en Verhalen’ in het blad ook maar iemand op het idee brengt dat ze bij LNV met nuttige zaken bezig zijn.

Tot hier mijn steun aan collega-hoofdredacteur Verburg. Over haar bijrol als minister van LNV valt nauwelijks iets positiefs te melden. Een voorlopig dieptepunt vond juist plaats tijdens alle commotie rond de *Gerda*, waardoor deze misstap helaas flink is ondergesneeuwd. Verburg blijkt te hebben ingestemd met de herbenoeming van de Wageningse collegevoorzitter Aalt Dijkhuizen, terwijl die nog steeds een megasalaris van 313.000 euro krijgt. Net als zijn twee secondanten in het Wageningse bestuur zit hij daarmee fiks boven de Balkenendenorm van 180.000 euro. De minister verschool zich tijdens het vragenuurtje in de Tweede Kamer achter de bestaande rechtspositie. ‘Daar kun je niet aan knabbelen’. Bovendien zou Dijkhuizen's prestatiebeloning na onderhandeling door de raad van toezicht in vier jaar worden teruggebracht

naar maximaal 10 procent. In 2013 zal zijn inkomen dus grofweg 250.000 euro bedragen, zo berekende het Wagenings universiteitsblad *Resource*. Nog steeds een beloning ruim boven de Cohen- of Wildersnorm. Nu zou een en ander nog te billijken zijn als de Wageningse gemeenschap inderdaad massaal zou hebben gepleit voor een herbenoeming van Dijkhuizen. Maar de Wageningse medezeggenschap heeft de minister, die aan de Christelijke Sociale Academie van Kampen ooit personeelswerk en arbeidsverhoudingen studeerde, juist verzocht Dijkhuizen geen derde termijn te geven.

De beloning van Dijkhuizen ligt in 2003 nog ruim boven de Cohen- of Wildersnorm

Het had dus niet drie keer Aalt moeten zijn. En premier Balkenende had eindelijk een keer groot gelijk toen hij in de kamer zei dat hij ‘geen tweede *Gerda* wil’. Ook als NIBI-directeur Leen van den Oever echt gaat doordrammen en naast een *clean desk policy* eenmalig een glossy wil uitbrengen, laat dan een ding duidelijk zijn. Ondanks het lonkend perspectief van een visagist, een zomerjurkje en een koude stal. Er komt geen *Leen*. Geen één.